

Cechové a jejich zápas o samosprávu.

Budu mluvit o poměrně malém národu, avšak v té míře zasloužilém, že plně hoděn je toho, aby u jiných národů byl znám a jimi oceněn. Je to národ veliký, ba slavný minulostí, která vzbudila musí hluboký zájem v každém badateli lidských dějin. Je to národ těžkých zkoušek, krutého, žaluplného osudu, jehož líčení dojmouti musí každé srdce soucitné a získati je pro velkého toho trpětele. Je to národ podivuhodné vlastností, sebezachování a přímo nezničitelného života, skutečnost to, která i vlastní příslušníky jeho naplňuje údivem a tvoří trvalý zdroj naděje ve příchod lepších dnů. Je to národ upřímných, poetických snah a šlechtitných tužeb, jenž úsilovně zápasí o svou bytnost, svůj rozvoj a všeobecný pokrok, bojuje zároveň s nepříteli svými o přirozená a politická práva svá, úkol to jak mnohostranný tak těžký a nesnadný, že plnění jeho vzbuditi musí vážnost a úctu k tomu, co jej konají — konají s horlivostí a obětavostí osvíceného lidu.

Pod sebezachování je společný všemu tvorstvu. Je to přirozený zákon svatá vůle stvořitele. Každý tvor, jehož blahobyt neb život je ohrožen, napíná všechny síly a schopnosti své na oslavu nehynoucí zásady života ve přírodě. Každý vynasnažuje se žít. Mezi lidmi zachování života a zdraví je nejschůbnější úkolem a nejvyšší povinností. Statistice vzdělaných lékařů věnuje úkolu tomu pozornost a pílí svého života. Každý zákonník je pln opatření za tímž účelem. Téměř ve všech cizích zemích, ano i v tomto státu newyorském, je sebeutrácení člověka trestu podlehající zločinem. Život považován je darem posvátným. Což divu! Vždyť všechna příroda bují životem. Pohybující se vlnky znepokojeného vzduchu šepotají o životě. Veselé bubláni kvapící bystřiny vzkazují pozdrav životu. Zelená luka a roli usmívá se životem. Rozradostněné ptactvo v ratolestích stromů sladkou píseň o životě pje. Blahá srdce všech tvorů tlukou životem, a nade vším velkolepě, majestátně slunce, zdánlivě se nesouc nebeskou dráhou svou, nekonečným mořem blankytu, vylévá na zem v nesčetných milionech svých zlatých paprsků — život. Život! — Život na všech stranách! Aj, proč tedy neměl by celý národ o zachování svého života se snažiti? Žít pro své blaho a též i pro blaho a prospěch ostatních. Proč by neměl!

Je-li zákonem přírody a lidskou povinností pečovati o zachování života jednotlivců, jak o mnoho zřejmější je tento zákon a o mnoho větší ona povinnost s ohledem na bytí celého národa! — Stýkání se jednotlivců ve všech zjevech života je jim prospěšné, jak osobně, tak i hromadně. Ono je pramenem a zřídlem jejich rozvoje a pokroku, a všude, kde se mu neposkytuje úplné volnosti, tam trpí a hyne celá obecnost. To samé platí o národech. Jejich různost je původcem i zárukou jejich rozvoje a pokroku. Oni sami sobě jsou nejvydatnějšími povzbuzovateli. Mezi nimi je stále postrkování se v před a dohánění. Dnes jeden stává se dobrodincem, aby zítra přijímal dobrodini. Žádný nepomáhá, aby mu zase nebylo pomoheno. Všecky projevy života různých národů protkávají se ku lepšímu znázornění velikosti a krásy díla stvořitelova. Všude pozorovati to lze. V obchodě, femeslech, rolnictví, strojnictví, ve vědě, umění a všem společenském životě. Avšak pohledte jen na umění! Jak veliké jsou výhody, jež tato ušlechtilá vymoženost lidské vzdělanosti, ve všech svých odvětvích, získává z různosti povah, zvyků, mravů, myšlének a citů různých národů! Umění nebylo by uměním bez tohoto přemočeného vlivu. Ono by upadlo v jednotvárnost — pokleslo a zaniklo. Podobně stalo by se se vším lidským pokrokem. Národové klesali by nazpět až by konečně upadli v zapomenutí onoho nízkého stavu, z něhož druhdy nastoupili vítězný svůj postup ku vyšší a vyšší dokonalosti. V tomto světle jeví se každý národ pomocníkem neb nastávajícím pomocníkem národů ostatních, bez ohledu na to, jak bezvýznamným a nepatrným je. A kdokoli položí naň ruku svou s úmyslem zabít, stává se porušovatelem nejposvátnějšího zákona přírody a zasahovačem do práni a vůle stvořitelovy. Je zločincem a společným nepřitelem člověčenstva. Každý národ má své poslání a v plnění jeho pro společné dobro má nejen být nevyrušován, ale spíše povzbuzován a podporován. Takovou měla by býti pravá a všude uznávaná filosofie života mezi národy — jejich božské přikázání. Leč, bohužel, toho není!

Osvícený náš věk činí všemožná opatření pro udržení a prodloužení života jednotlivců, avšak dosud velmi málo bylo učiněno pro zachování života národů, jejich existence je ohrožena. Svět pohlížel na to jak národové uslapání byli k smrti svými nepříteli, aniž by byl provedl ruky své na jejich ochranu. A tak jest i nyní. Národové zadržování jsou ve svém pokroku silnějšími nepříteli; ochromování i svých snahách za vyšší dokonalosti; aneb s oprátkou kolem krku vedeni na osudné popraviště. Jak strašivo! Jak děsno! A přec není tu vyhlídka na vyvážnutí; není naděje ve spasitele. Bratrství mezi národy je dosud jen lichým poetickým snem, ale nikoli

skutečností. Mnozí národové zaniknouti musí z politických příčin a ohledů, kdežto jiní vlekou se bídným životem pod těžkými břemeny útlaků a pronásledování. Toť temná stránka lidského života. Truduplné divadlo zločinů. Těžké chmurný obzor. Divoká bouře rozkáčeného oceánu.

Mezi národy, kteří v době přítomné zápasí za práva svá a svobodu, za svou existenci a dovolení, aby mohli něčím zvláštním přispěti ku společnému dobru, spolupudující na věkopamětné stavbě lidské velikosti a blaženosti, náleží přemít mé přednášky. Je to slovanské obyvatelstvo země české — jsou to Čechové.

Pohlednete-li na mapu Evropy, uvidíte téměř v samém středu evropské pevniny zemi, její hranice znázorňují podobu srdce. To jsou Čechy. K vůli podobě své nazývány jsou často v mluvě poetické srdcem Evropy. Je to země malá, obnášející dvacet tisíc čtverečních mil, jsouc však bohatá zdroji přírodními, je ve skutečnosti zemí hojnosti. Roztomilé místočko na naší mohutné zeměkouli, kde by lid žiti mohl v důstojnosti a blaženosti.

Čechové přistěhovali se do Čech a sousední Moravy, dle dávných tradic, asi roku 451, vedeni slavným a mocným vůdcem, zvaným Čech, k jehož počtě podržel celý národ jeho jméno, nazýváje se od té doby Čechy. Toto ovšem nezakládá se na žádné jistotě. Je pouze bezpečné známo, že země česká a moravská v pátém století obývána byla slovanským lidem, našimi předky, Čechy. Že to byli lidé tiší a mírumilovní je historicky dostatečně dokázáno. Věnujíce se povoláním míru, nesáhali nikdy ku zbraní, leč jen na obranu milované vlasti své. V blahu a pokoji ztrávili prvních několik století v nově nabyté vlasti, vzdělávajíc půdu, pěstující dobytek a vedouce rozsáhlý obchod s obilím a koňmi se sousedními národy. Oni vynikali trpělivou pracovitostí a houževnatostí, kteráž stala se příslovnou. Byli společnější a pohostinní. Milovali hudbu, tanec a zpěv. Obzvláště zpěv. Celá jejich země, na horách i v údolích a všude na planinách zaznívala lahodnými zvuky národních písní českých.

Svazky rodinné byly u nich posvátnými. Vláda byla obmezeně monarchická. V čele jejím nalezal se kníže, maje sbor dvanácte kmetů za své rádece. V případech důležitých svolán byl sněm ku sezení, sestávající z kmetů, lechů, kteříž byli majetníci velkých statků, a z vladyků, kteříž byli náčelníky rodin, ve které svobodně obyvatelstvo bylo rozděleno. Četné známky nasvědčují tomu, že v prvopočátku byla všechna půda vzdělávána společně rodinami, takže v Čechách nebylo lidí bez práva a spolumajetnictví půdy. Nebylo tam chudých ani vyděděných. Nebylo zebřáků mezi dávnověkými Čechy. Zajisté ideální to stav hospodářský v dávných těch dobách a přítomná naše vzdělanost zaskvěla by se vyšším jasmem slávy, kdyby podobnými výsledky v tomto ohledu vykázati se mohla. Avšak během času a nepochybně následkem obvyklostí v jiných zemích, jež sloužily za vzor, počali zde onde ti kteří členové nespokojeni býti se společnou správou rodin a vystoupili z nich. Každý obdržel připadající na něho část společné půdy ve výhradné užívání. Jednání toto nad jiné jasně ukazuje, jak mnoho vyvinutým byl smysl pro svobodu a nezávislost jednotlivců u pohanských Čechů. Během času přivedilo toto počínání rozdělení lidu v majitele pozemků a v bezzemky — v bohaté a chudé. Ale i v tomto stavu naši národní existence, nebylo mezi námi otroků ani nevolníků. Bezzemci byli zrovna tak svobodni, jako majetníci půdy, byvše pouze vyloučení z účastenství ve správě veřejných záležitostí, čili jinými slovy: zbaveni politických práv. Ryzá, neporušená mysl slovanská i povaha zdá se rozhodně odporovati všelikému podmanění a otroctví. Bezzemci tito byli buď nájemníky statkářů, jejich osobními neb domácími služebníky a pak femeslníky. Mnohé památky z oněch dob dokazují dovednost starých femeslníků českých.

V náboženství byli Čechové mnohobožci; ačkoli původně bývali Slované jednobožci, však vlivem Řeků a Římanů přibrali k původnímu jednomu bohu i bohy jiné, jež společně vyzývali. Podobnost jejich bohů s oněmi Řeků a Římanů nejlépe to dokazuje. Perun byl jejich Jupiterem, hromobijcem, bohem bohů. Kolem něho kupili se Svatovit, bůh války; Ratihost, bůh průmyslu; Veles, bůh pěstění bravu; Lada, bohyně lásky; Živa, bohyně orby; Děvana, bohyně lesnictví a lovu; Morava, bohyně smrti a jiná božstva. Síly přírodní a dojmy lidského srdce znázorňovány jako víly a běsy. Mimo to měla též každá rodina své vlastní bůžky, skřítky, před nimiž hosté se bez výminky ukláněli vstupující do stavení, neb opouštějící je. Bohoslužba nebyla obmezena na chrámy. Celá země byla plna posvátných návrší, hájů, pramenů a řek, kamž Čechové přinášeli oběti své, nazvíce za soumraku, bjiíce se v čela svá a zpívající písně nábožné. Náboženství jejich nazvati lze přírodním. Vše odvozeno z přírody a s ní zase združeno, kteráž jest první a jak už to je i poslední učitelkou lidstva. Ó, musel to být vážný, povznášející a ušlechťující okamžik, když nábožný Čech, obět svou v ruce nesa, pohřben v hlubokých nábožných myšlenkách a pln vznešených citů, ubíral se, zahalen v tajemné pološero soumraku, do posvátného háje a tam sám se svým bohem neb bohy vykonával svou pobožnost! —

(Pokračování)

Jediný

jenž vydržel zkoušku.

Rev. William Copp, jehož otec byl lékařem přes padesát let v New Jersey, a jenž strávil mnoho let v přípravě pro praktickou lékařskou, a konečně stal se knězem M. E. kostela, říká: "S ochotou do svědčuji, že jsem analysoval všechny sarsaparillevé známé přípravky, avšak

AYEROVA

jest tou jedinou, již mohu odporučiti jako krvečistitel. Na sta láhví tohoto léku jsem rozdál, jelikož považuji jej za nejbezpečnější, jakož i nejlepší, jenž jest k dostání. — WM. COPP, pastor M. E. kostela, v Jackson, Minn.

AYER'S
Jediná ze světové výstavy.
SARSAPARILLA.

Když se rozmýšlíte, šed-jte AYER'S PILLS.

KUPTE SI
PREPLAVNÍ LÍSTKY
DO ANEBO Z ČECH
za nejlevnější ceny od
J. J. Havelky

vrečního přeplavního jeđatele.

řísárna otevřena v neděli od 8. do 11 h. ráno.

Adresa poštovní: **J. J. Havelka,**
144 E. Van Buren st.
Chicago, Ill.
Lake Shore & Michigan Southern,
R. R. Depot, Room 24

Dráha s pohovkovými vozy
DO TEXAS.

Wagnerovy Buffetové Spací Vozy

VOLNÉ POHOVKOVÉ VOZY
na všech vlacích.

Nejlepší dráha do všech míst
Kansas, Indiánském území, Texasu,
Mexiku a na Tichomořském pobřeží
Jde přímo do

Denison, Sherman, Greenville,
Dallas, Ft. Worth, Hillsboro,
Waxahachio, Waco, Temple,
Belton, Taylor, Gainesville,
Lockhart, Henrietta, San Marcos,
La Grango, Denton, Alvarado,
HOUSTON, GALVESTON, AUSTIN
A **SAN ANTONIO.**

Prostředek staré chůvy pro děti!

Mrs. Winslow's
SOOTHING - SYRUP.

Pro děti, jimž rostou zuby.
Vždy se má dávat dětkám, když jim počínají
řezat zuby. Upokojí dítě, umírní bolest a dá-
ně po něm smeknou. Vyléčí vřetrovou koliku
& jest nejlepší prostředek proti průjmu
& se lánvka. T. D. K. S. C.

Věčný žid

Není díla, kteréž by v romanopiseč-
tvi tak poutalo všechny vrstvy čtenářů
jako "Věčný žid." Jest to román
světověznámý, který každý čte se zá-
bením. Toto velké dílo, čítající 1226
stran, jest nyní k dostání úplné za je-
diný dolar. Seřít na úkázu pošle se
ochotně zdarma každému, kdo oň
požádá poř adresu

Kushoma Am Omaha Neb